

572
1977

საქართველოს
საბავშვო
საზოგადოებრივი
სამსახური

ბავშვები

1977 თებერვალი №12

სახალხო

ლექსი **კ. გომიზაშვილისა**

რა ღამისი ნაბვის ხეა,
რა ღამისად ბრჭყვიანობებს,
შინარული ზატარები
მის კარშემო ვტრიალებთ.

ვით ზატარა ჩიტუნები
ღახტული ქალღღსე,
ერთად ვართ, ერთად ვმღერით,
მოგვილოცათ ხსნა წელს!

მუსიკა **ჩემალ პანავაშვილისა**

აგურ, ციუვი შესეულება,
იქით შინანს დათუნა,
შელავება მამალს უძქერს,
მისი ეშნით გართულა.

აგურ, ჩიტე შემომჯდარა
გულჭრელი და ღამუა,
ტკბილეულებს დატვირთებს
გულკეთილი ბაბუა!

გადის ტემპი

რა ღამისი ნაბვის ხეა, რა ღამისად ბრჭყვიანობებს, შინარული ზატარები მის კარშემო ვტრიალებთ.

ვით ზატარა ჩიტუნები ღახტული ქალღღსე, ერთად ვართ, ერთად ვმღერით, მოგვილოცათ ხსნა წელს!

ოცნება

ენო ბეზარაშვილი

ბიჭი ქალაქში ცხოვრობს, ბებია და პაპა — სოფელში. კარგა მოზრდილი ვზო აქვთ. ვზოში ათასი რამეა: თივის ზვინები, მწყობრად დალაგებული წაღმის კონები, თონე, კოხტა სასიძინდე და კიდევ რალაც-რალაცები. მაგრამ ბიჭს ყველაზე მეტად სასიძინდესთან უყვარს ყოფნა. დაბლა ცელები, ნიჩბები და ფიწულებია მიყუდებული, მაღლა ლასტის კედლებიან ჩარდახში მხოლოდ შარშანდელი სომინდის ტაროები ყრია, ზოგი თეთრი, ზოგი ყვითელი.

სასიძინდის საჩხების კოჭებზე კი კუთხეში ნავის ფსკერისებური თუ ქალამანის მსგავსი რალაც ხის ნივთია ვადებული. ბიჭი ხშირად დადგება ხოლმე სასიძინდის საჩხებში და თავადერებული საათობით შეჰყურებს უცხო ნივთს. მას ოთხი თითის დადგება სისქე მაინც ექნება, მაგარი ჩანს, ეტყობა მუხისაა. ქვემოდან ოთხკუთხედი ფოსოები აქვს ამოჭრილი და შიგ ჩიტებივით სხედან ხორკლიანი კაქის კოხებში.

ბიჭს თვალები მაღლა აწყდება. თითქოს ეცნობა, თითქოს საღაღაც უნახავს ეს კოხებით მოოქვილი მაგარი ფიცარი, მაგრამ მაინც ვერ გამოუყენია, რა არის.

— ვანო პაპა, რა ჰქვია იმას, მაღლა კოჭებზე რომ ვაგიდვია? — ჰკითხა ბოლოს ბიჭმა პაპას.

— ვაიმე, ვაიმე, არ იცი, შვილო, ვე ხომ კვერია, კაცო, ახლა რომ კომბაინები ისე მკიან, აღამიანი ვერ იგებს, წინათ ვგრე არ იყო, მაგით გვედგა სული. სახლის უკან კალოზე ჩავშლიდით ძნასა, შევაბამდით ცხენს, ან ერთ უღელ ხარ-კამეხს და ვგრე წვალეებით ვღეწავდით, — უბასუხებს პაპა ბიჭს. მერე დაწერილებით ჰყვება კალოს ამბებს. რაც თავიცი თვალით უნახავს, იმას ხომ იტყვის და რაც სხვისაგან გაუგონია, არც იმას ტოვებს უთქმელს. ბიჭი სმენად არის ქცეული. გვერდიდან არ ცილდება.

— ვწვალობდით, მაგრამ მაინც კარგი იყო, შვილო, ნეტავ ვგრე არ მომკლა, რომ ერთხელ კიდევ არ გამალეწინა და მენთვის არ მაჩვენებინა.

— ვალეწე, პაპავ, ცხენი ხომ გყავს! — ხევწით ეუბნება ბიჭი.

— აკი ვფიქრობ, შვილო, რომ შემოდგომაზე მოვხანა, მოვთესო, მკათათვეში კი მოვმყო და ვაღლწეო-მეთქი.

— როდის, პაპა?

— როდის და, მკათათვეში, როცა კომბაინები დაიწყებენ ლეწვას, ჩვენც მაშინ ვაღლწეოთ.

— ზაფხულში, არა, პაპავ? სკოლიდან რომ დავეითხოვენ.

— პოო, მაშინ.

ქ. ბარკოსის ს.ბ. ქ. ქ. სსრ
სახელმწიფო სკოლა
ბიბლიოთეკა

1949

— ჩამოვალ პაპა, უსათუოდ ჩამოვალ!
 — ამბობს გახარებული ბიჭი და თან თითებზე ითვლის; უნდა გაიგოს, მანამდე კიდევ რამდენი თვე არის დარჩენილი.

— უნდა ჩამოხვიდე, მაშ, უშენოდ არც მოემკი და არც გავლენაჲ. — ჰპირდება პაპა შვილიშვილს.

ღამეა. გარეთ თოვს. ბიჭი თბილ ოთახში მაგიდას მიჯდომია და ვაკეეთილებს სწავლობს. რალაცას იხეპირებს, სწერს, ხან ისვენებს და სოფელზე ფიქრობს. თვალწინ უდგას სახლის უკან. ხევის პირას მთვარესავით მრგვალი ადგილი. ეს ნაკლოვარია, ალბათ ოც წელზე მეტია, რაც პაპას იქ აღარ გაუღწევას, მაგრამ ისევ კარგად ეტყობა სიმრგვალე. პაპას ნაამბობიდან ბიჭმა უკვე იცის, რა როგორ იქნება. წარმოდგენილი აქვს კალოზე ვაშლილი ოქროსფერი ძნა და თითქოს ესმის კიდევ, როგორ ტყაცუნობენ მხურვალე მზებზე აფიცხებული თავთავის ღეროები. ისიც კარგად იცის, კვერში შებმული ცხენი როგორ შემოუფლის კალოს გარშემო.

— უჰ, რა იქნება!—ამბობს ბიჭი და ხედავს, როგორ დაქრის ცხენი კალოზე, თან მისდევს სრიალ-სრიალით ნავის ფსკერის მსგავსი კევრი. კვერზე კი ბიჭი ზის. თუმცა, მარტოს რა გააძლგბინებს, მთელი უბნის ბავშვებიც იქ არიან. ტევა არ არის კვერზე, მაგრამ მაინც სხედან. ხანდახან ბიქს თვითონ მიჰყავს ცხენი და, როცა ძალიან გააქტუნებს, შვი-

ძღება ის ბავშვები ტყაბატყუბით გადმოვლივდნენ კვერიდან. მაგრამ არაფერი არ ეტკინებათ ნამჯახე, რბილად ვადაკოტრიადღებთან და ისევ წამოხტებიან.

ასე ოცნებობს ბიჭი ცოტა ხანს, მერე ვაკეეთილებს მიუბრუნდება. კარგად უნდა ისწავლოს, რომ საშემოდგომო გამოცდა ან წყალწყალა ნიშნები არ გამოიყვეს, თორემ ზაფხულში სამეცადინოდ სად ეცლება. პაპას ხომ უნდა უშველოს მომკაში და გაღწევაში. იმეცადინებს კიდევ ბიჭი ბევრს, ძალიან ბევრს და ფანჯარასთან მივა. გარეთ ისევ თოვს. მაღალ ბოძებზე დაკიდებულ ფლნათურების შუქზე ქარი თოვლის ფიფქებს ატრიალებს. თოვლის ფიფქები ბიქს ისევ სოფელს გაახსენებს, კალო დაუდგება თვალწინ. ზემოთ ნამჯაა, შუაგულში უკვე გაღწეილი ბზისა და ხორბლის გროვა დგას; ერთი მხრიდან პაპა ანიავებს, მეორიდან-ბიჭი შეუღლებს ნიჩაბს და ღონიერად აჰყრის ზემოთ. იქვე, მათ წინ ჩხრიალით ცვივა შვინდის კურკასავით მსხვილი მარცვალი. ბზე კი ხვეიდან ხუსხუსით წამოსულ ნიავს ქვემოთ მიაქებს. ბზე ზოგჯერ მალე ეფინება მიწას, ზოგჯერ—კარგა ხანს ტრიალებს ჰაერში. აი, ევრე, ახლა თოვლის ფანტელებს რომ აფარფატებს ქარი ელნათურის შუქზე.

— ნეტავ მალე მოვიდეს ზაფხული!—ამბობს ბიჭი. გარეთ ისევ თოვს, ზუზუნებს ქარი და მოფარფატე თოვლის ფიფქებში ხედავს ბიჭი გაღიმებულ პაპის სახეს.

სტუმრობანა! სტუმრობანა!
 ძმაო გოგა, ვხუმრობ განა,
 ტახტზე უზის დიდის ნანა —
 დედოფალია ადვისტანა.
 შეენის კაბა სიფრიფანა,
 რომ ანათებს იმისთანა.
 რომ მორცხვობდა ხანდახანა,
 გახადისდა თანდათანა.
 მეზობლებსაც ართობს ნანა;
 იაგ-ნანა, ვარდო-ნანა...
 რა კარგია სტუმრობანა!

ზამთარი

ავთანდილ მგებელიშვილი

ნაზი ფარფატით ფიფქებმა
 იწყეს მიწაზე დაშვება.
 ებოში დასცეს ყოყინა
 ღოყაწითელა ბავშვებმა.

ისმის საამო ხმაური,
 გულს სიხარულის მომფენი.
 თეთრად ქათქათებს და ბრწყინავს
 ჩვენი დამაზი სოფელი.

ნახატები ზაურ დვისაძისა

მაცუკა

აკაკი გუშაძე

ლიხაურის სკოლის გოგო-ბიჭები ერთმანეთს ეუჯიბრებოდნენ, დილით სკოლაში ვინ ვის მი-ასწრებდა.

ზემოუბნიდან სკოლა ეველზე შორს იყო, ამიტომაც იქაური ქეთინო და ვაჟა სხვებზე ადრე წამოხტებოდნენ ხოლმე თბილი ლოგინიდან, ხელ-პირს საჩქაროდ დაიბანდნენ, სახელდახელოდ წაიხეხებდნენ და, ჰერი! — მკვიცხლად ეშვებოდნენ თავდაღმა, გზას საცალფეხო ბილიკით იმოკლებდნენ.

ახლა კი ამ ორ მეგობარს აი, რა შეემთხვა: ნახალწლევს, სიზმარმა გამოაღვიძა ქეთინო და ფანჯარაში გაიქუცა.

— უმ, უკვე თენდება, — ჩაილაპარაკა თავისთვის და ნაშინარევი თვალებით გადახედა ბეზიას და დედას. ორივეს ეძინა.

გოგონას მათი ღრმა ძილი გაუკვირდა, მაგრამ არ გაუღვიძებია ისინი: დაე, დილით ნახონ, რომ მე დავასწარი ადგომა და მათი დახმარება სულაც არ დამჭირვებია, ისე წავედი სკოლაში. აბა, სხვანაირად როგორ გაიგონ, ბეჯითი გოგო რომ ვიზრდებო.

ჩუმად ადგა, უხმაუროდ ჩაიცვა, მეორე ოთახში ფეხბაკრფით გავიდა, ლაღარში მძინარე ცეცხლი ფრთხილად გააღვიძა, ხელ-პირი დაიბანა, საკმელი შეათბო, ჩაუმუხლავად ისაუზმა, აიღო ჩანთა და, ჰერი!

გახარებული მიცუნცულვებდა: სკოლაში პირველად მივდივარ ისე, რომ ჩემი ადგომა შინ არავის გაუგიაო.

სინათლენაკრავი ღამის ბინდი იღვა სოფელში, ისეთი, გარიჟრაჟისას რომ იცის ხოლმე.

ქეთინო ჩვეულებრივად ვაჟას სახლთან შეჩერდა და მისი ოთახის ფანჯარაზე სამჯერ დააკაკუნა.

მალე გამოვიდა ჩანთადაკიდებული ბიჭი და შესჩივლა მეგობარს:

— ასე მოკლე ღამე არასდროს მჩვენებია. საღამოზე კი დავძინე ადრე, მაგრამ ძილით მაინც ვერ გავძეხი. შენ რომ არ გაგეღვიძებინე,

ალბათ სამარცხვინოდ დამაგვიანდებოდა სკოლაში მისვლა და პირველობას სხვები ჩამოგვართმევდნენ.

საცალფეხო ბილიკზე მიმავალი მეგობრები ფიქრობდნენ: ხევში რომ ჩავალთ, კარგად გათენდებამო.

ჩავიდნენ ხევში, გადაიარეს ხეორის ხიდი, გასცდნენ ჭალას და შიადგნენ სკოლას. დილა კი მხევ არსად ჩანდა.

სოფელში კვლავ სინათლენაკრავი ბინდი იდგა, ისეთი, გარიჟრაჟისას რომ იცის ხოლმე. ცას ძველი ძვლისფერი ღრუბლები ეფინა. არცერთი ვარსკვლავი არ კიაფობდა.

ჭიშკრის პრიალზე საყარაულო ბუდრუგანიდან გამოიხედა სკოლისა და მაღაზიის დარაჯმა, ბაბუა კიმოთემ და ომხიანად შეუძახა:

— ჰეი, ვინ არის?

— ჩვენა ვართ, ბაბუა კიმოთემ!—გაისმა ბავშვების ხმა.

— ვინ თქვენ?—ჩაეკითხა დარაჯი.

— ქეთინო და ვაჟა,—მიუგო გოგონამ,—ზემოუბნელები.

— მერედა, ამ შუალამისას სკოლაში რომ მოგიყვანათ? — გაკვირვებით იკითხა ბაბუა კიმოთემ.

— შუალამისას! — გაიკვირვეს ბავშვებმა და ის იყო, უნდა ეკითხათ, ვანა ახლა შუალამეაო, საკვირველი ამბავი მოხდა: ირგვლივ უეცრად ჩამოხნულდა, თანაც ისე, ოთახში ელექტროშუქს რომ ჩააქრობენ.

— ვაიმე, დაღამდა!—წამოიძახა შეშინებულმა ქეთინომ და ვაჟას მკლავში მაგრად ჩასჭიდა ხელი.

— ჰეი, ჩემო ცუგრუმელებო, მოუტკუუები-ხართ!—უთხრა ბავშვებს ბაბუა კიმოთემ.

— ვის მოვუტკუუებთვიართ?!

— მთვარეს. თხელი ღრუბლებით პირდაფარულმა მთვარემ იცის მოტკუუება. ისეთ სინათლეს უშვებს, გეგონებათ, თენდებამო. განსაკუთრებით ნამძინარევ თვალებს უჩვენებს ასე. მატყუარა მნათობია, ცრუპენტელა. ემაწვილკაცობისას ერთხელ მეც მომივიდა. საკუთარი სინათლე მაინც ჰქონდეს, მზისაგან ნასესხები უშკით ატყუებს ყველას! ახლა, ეტყობა, მთაზე გადაგორდა და იმიტომ ჩამოხნულდა.

— ვი, აბა, ახლა რა უნდა ვქნათ?— შეწუბ-
დნენ ბავშვები, — შინ უნდა დავბრუნდეთ?

შულამისას სკოლაში შეცდომით მოსული
გოგო-ბიჭის შინ გაშვება ბაბუა კიმოთეს არ
უფიქრია:

— აი, ჩემი ბუდრაგანა, სამივეს დაგვიტევეს.
ერთად დაველოდოთ ნამდვილ დილას. მოდით,
მოდით! — შეიპატოვა დარაჯმა.

შეპყვნენ.

კიმოთე ბაბუამ ხარაზობაც იცოდა და ახლა
წულებს კერავდა, თუნუქის პატარა ღუმელში
ცეცხლს აღულუნებდა და თან, დროის მოსაკლავად,
ბავშვებს ფერად-ფერად ამბებს უყვებოდა.

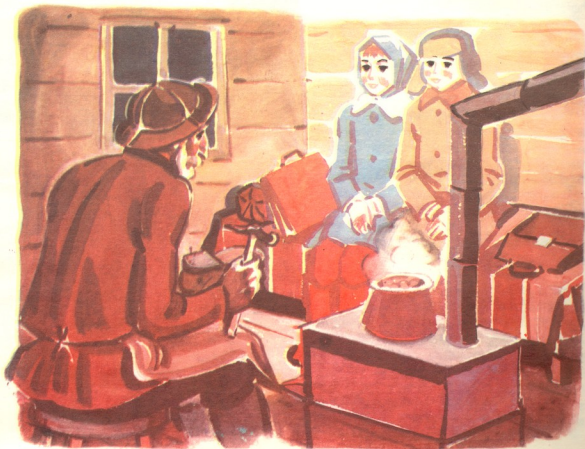
ვანთიადისას ბუდრუგანას მოადგა სირბილი-
საგან აქოშინებული და ოფლად გაღვრილი ნინო,
ქეთინოს დედა. შვილი ცოცხალი რომ დანახა,
მეტი სიხარულისაგან ჩაიქცა.

თურმე ღამით გაღვიძებია, თვალში მოხვდა
რია ბავშვის ცარიელი საწოლი, ქეთინოს ფერც
მეორე ოთახში უნახავს, ვერც ეზოში, სასწრა-
ფოდ ჩაუცვამს და მარტოდმარტო პირდაპირ
სკოლისაკენ გამოქცეულა: თუ იქნება, იქ იქნე-
ბაო.

ფიქრი რომ გაუმართლდა, ერთხანს ღონე-
მიხილი იჯდა, მერე წამოდგა, ბავშვებს საუყვე-
დური უთხრა და იმედინად გაბრუნდა შინ.

ღილით მთელმა სკოლამ გაიგო მთვარისა-
გან მოტყუებული მოწაფეების ამბავი. მათი
ზედმეტი სიბეჯითე სისაცილოდ აქცია. თან-
კლასელებმა ქეთინოს და ვაჟას „სკოლის ლა-
მურები“ შეარქვეს.

ისინი კი იბტიბარს არ იტყვდნენ: რა ჩვენი
ბრალია, ცრუპენტელა მთვარემ მოგვატყუაო.

ბუნებრივი

ლენა ვარაძე

ასე ტკბილად რომ დუღუნებს —
ჩვენი სოფლის ბუნებრივი,
ბუნების ზირას ზანა ზის და
ჩვენც რომ აქ ვართ, უხარია.

თხა

ბაკი-ბუკით მოვდივარ,
თიკნებისგან ვიჩქარი,
რქებით კარებს ვაწვები,
რძით სავსე მუქს ჯიქანი.

ზაჩაბი და მამაბი

- დღის საქმე სვალისათვის
ვინ ვადადო? —
- სარმაცმა.
- ქორი შემოჩვეული
ვინ დააფრთხო? —
- მამაცმა.

ბებერი რკაუნა

როლანდ ჩაჩანიძე

ეს ამბავი, რასაც ახლა გაიმბობთ, ოკეანეში მოხდა, შორეული აფრიკის ნაპირას, ოციოდე მეტრის სიღრმეზე, სადაც მუდამაშას მწვანედ ბიბინებს ოკეანის მწვანოლის-ლამინარიას ბუჩქნარები, ზღვის კომბოსტო და კიდევ სხვა მრავალი მცენარე.

ჰოდა, ირითრავა თუ არა, დიდი ბებერი რკაუნება, რომელიც ერთი სალი კლდის განიერ ნაპირაღში ცხოვრობდა, ზღაზენით გამოცოცდა და კლდის განიერ ქიშკე დასკუპდა.

— გამარჯობა, მეზობელო! — მოესმა კლდის ქიშკე წამოსკუპებულ რკაუნეხას ომარის ხმა.

ომარი გიგანტურ კიბორჩხალას ჰქვივა. მას ორი გრძელი ცაცი აქვს და ჯავზანში ჩამჯღაბრი რვა ფეხი.

ბებერმა რკაუნემ ამჟამად გადმოხედა უზარმაზარ კიბორჩხალას. გაგიმარჯოსო, — ჩაიდუღუნა და ცაცები ჰაერში ათამაშა.

— სანადიროდ გამობობჩანდით?

— ჰო, ნადირობას ვაპირებ.

— მეზობელო, გირჩევ ცოტა უფრო გვიან შეუდე ამ საქმეს. გამოცდილებით ვიცი, როგორც კი მზის სხივები ამ ქვეცნელში ჩამოდწვეს ხოლმე, მაშინვე აქვლანგისტები გამოჩნდებიან. ეს ერთი თვეა ადამიანებმა აქ დაი-

დეს ბინა და აღარც გვშორდებიან. გუშინ შემეშურით გავიგონე, ერთმა რომ უთხრა...

— რკაუნება უნდა დავიჭიროთო. მე თვალის მომკრებს, მაგრამ ხელიც არ უხლავთ. ომარი გადაშენების გზაზე დგას და ნუ წაივებანთო.

— ამ დროს მე სად ვიყავი? — იკითხა ბებერმა რკაუნემ.

— ქვევით ბრძანდებოდი, კლდის ძირში ნადირობდი. კომბოსტოს ბუჩქებში ისე იყავი ჩახლართული, არც კი ჩანდი.

— კიდევ კარგი, რომ კლდის ძირში ვიყავი და ვნადირობდი, თორემ აქ რომ ვმჯდარიყავი, უიქველად გავბრაზდებოდი და შავ დღეს დავაყრიდი ადამიანებს.

დიღმა კიბორჩხალამ ჩაიციინა და გრძელი, გრძელზე უგრძესი ორად ორი ღერი უღვავა ააცმატუნა.

— დიღო და ძლიერო რკაუნება, რახანა შენი ნადირობა აღარ მინახავს... ადრე მახსოვს, დიდრონ თევზებს დასდევდი. რამდენჯერმე შენს მონათესავე რკაუნესაც შებმიხარ, გაგაგუდავს და მეჩე მთლად შეგისანსლავს, ახლა კი, რაც მოხუციდი, ხამაწყებზე და ჩემს ჯილაგზე ნადირობ. აი, გუშინ დავინახე, ოთხი ლანგუსტი როგორ დაიჭირე და შექამე. ალბათ ძალა აღარ გერჩის?

რკაუნება კლდეზე გადმოდგა, ოთხი ცაცი ძირს ჩამოუსწია, თავი გადმოსწია და თვალები პროექტორივით აანთო. თუმცა ახლა სრულე-

ბითაც არ იყო საჭირო ეს პატარა პროექტორები, რადგან მზე უკვე ამოსულიყო და მისი სხივები კაშკაშა წყალში ოქროსფერი ისრებივით ფსკერამდე აღწევდნენ.

— ეს შენ მიუბნები მაგას? ხომ გინახავს ჩემი ნისკარკით როგორ დამიფლეთია ზვიგენი და ბარაკუდა. ერთხელ კაშალოტს დავესხი თავს, გამასწოო, თორემ არც იმას დავაყრიდი კარგ დღეს. აბა, ვნახოთ, მოვიდნენ ადამიანები და ჩასაც წაიღებენ, დაიტრაბახონ!

— შენ ძლიერი, მოხუცი რვაფეხა ხარ, მაგრამ ადამიანების მომრეცი ჯერ არავინაც არ მინახავს. ერთხელ შემთხვევით ბადეში მოვყვედი და გემბანზე ამოთრიეს. რაც იქ ვნახე, არასოდეს დამავიწყდება. გემბანზე ზედახორად ეყარა ზვიგენები და ბარაკუდა, კალმარი, უამრავი თევზი და რვაფეხა. თანაც ისეთი კი არაა, შენ რომ ხარ, შენზე გაცილებით დიდი რვაფეხა.

ადამიანს ნუ ეხუმრები, ძმობილო.

ასლა კი გირჩევ, ცოტა იქით მიცოცდე და სადმე შლამში ჩაიმალო, თორემ მზემ უკვე ჩამოაჟიკტა და ადამიანებიც მალე მოვლენ, ამ წყალქვეშა სამოთხეს მოგაშორებენ, მეზობელი.

რვაფეხა შეიშმუნა და ბოხი ხმით ჩასძახა:

— რამდენი ხანია ერთად ვცხოვრობთ და შენი შექმის სურვილი არ გამჩენია. ერთხელ ისე მშვიერი ვიყავი, საკუთარი ცაცოც კი შევჭამე, შენ კი ხელი არ გახლე. ასლა გირჩევ, მოთმი-

ნებიდან ნუ გამოიძევან, თორემ სიფთხე ნადირობას შენგან დავიწყებ.

ბებერმა რვაფეხამ ისე მაგრად გადაიხარხარა, პირიდან ნათურის ოდენა ჰაერის ბუშტები გამოჟყარა. ცაცები გაშალა და სანადიროდ მოემზადა.

ომარმა კი—გოგანტურმა კიბორჩხალამ, შლამში ნოძებნა, გადაქექ-გადმოქექა და შიგ ჩაძვრა. ისე ჩაიმალა, რომ იქიდან მხოლოდ პატარა ყვითელი თვალეები მოუჩანდა.

ამ პატარა თვალეებით ომარმა კარგად დაინახა თუ როგორ ჩამოეშვა ოკეანეში პირველი აქვლანგისტი. მას იმ წუთში მეორეც მოჰყვა, შემდეგ მესამე და მეოთხე. ომარმა კლდეზე წამოწოლილი რვაფეხასაკენ გაიხედა. ბებერი რვაფეხა ისევ ისე იწვა და ისეთი სახე ჰქონდა, ვითომდა თვლემდა.

ერთმა აქვლანგისტმა ზურგიდან შემოაოწრა. მერე მარჯვენა ხელით ბადე გაშალა და ბებერ რვაფეხას ციმციმ გადააფარა.

მთვლემარე რვაფეხა სწრაფად წამოვარდა. გოგანტური კიბორჩხალა მიხვდა, რომ ეს მისი უკანასკნელი გაბრძოლება იყო.

რვაფეხამ ცაცები ბადიდან გამოაჟყო და სცადა ადამიანს ტიტველ სხეულზე შემოხვეოდა, მაგრამ ამოდ რვაფეხა ბადეში ფართხალებდა. იგრძობოდა, ნისკარკით ცდილობდა ბადის გაჭრას, ბადე კი სულ ზვევით და ზვევით ექანებოდა. უკან რჩებოდა ოკეანის ფსკერი, სალი კლდეები, ნაცნობი ხვრელები და ნაპრალები.

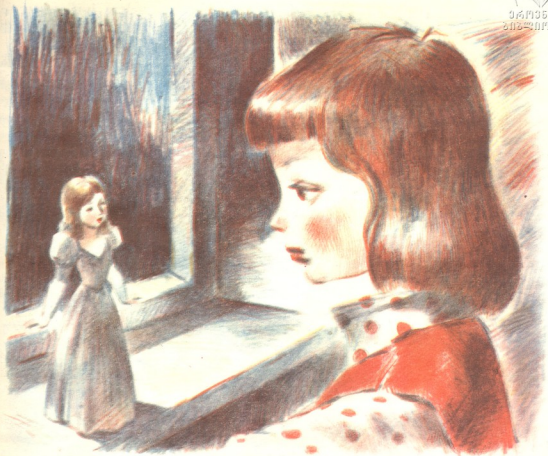
საგალობელი

ნოდარ შამანაძე

კურდღელს შვილი დაეკარგა
ერთ სუსხიან დილით,
ცელქზე ცელქი ბაჟია—
ნაბოლარა შვილი.
დარდით დნება, იღვევა,
ტირის, მოთქვამს, ღვლავს
ტურა, მგლა, ციყვი...
აიშვდებს ყველა:
— ნუ ქვითინებ, დაია,
კრემლები ნუ დაგდის,
გამოჩნდება ბაჟია,
ღღე დაღება ნატვრის.
მიიღია იანვარი,
თებერვალი, მარტი...
არ გამოჩნდა ბაჟია,
ღღე არ დაღა ნატვრის.
აპრილი და მაისი,
სურნელია ვარდის.
კვლავ არა ჩანს ბაჟია,
ღღე არ დაღა ნატვრის.
ივნისი და ივლისი,
ცას აღმური ასდის.
ისევ არ ჩანს ბაჟია,
ღღე არ დაღა ნატვრის.
აგვისტო და სექტემბერი,
ოქტომბერიც ვადის.
არ გამოჩნდა ბაჟია,
ღღე არ დაღა ნატვრის.
ნოემბერი, დეკემბერი...
წელიწადი ვადის;
ამზადებენ მხეცები
საახალწლო ნადიმს.
მათთან არის კურდღელიც,
სიხარულით დახტის, —
უპოვია ბაჟია,
ღღე დამდგარა ნატვრის.

ნახატი მანანა მორჩილაძისა

ფიქრია და ფიფქია

ვლადიმერ ასლავაჯიშვილი

ზ ლ ა ვ ა რ ი

ერთ პატარა გოგოს ფიქრია ერქვა. ალბათ, სხვა სახელი არც მოუხდებოდა, რადგან ამ გოგოს ძალიან უყვარდა ფიქრი. მიჯდებოდა ფანჯარასთან, ლოყაზე ფუნჩულა ხელს შემოიდებდა და ჩაფიქრდებოდა.

ერთ დღესაც მიუჯდა ფიქრია ფანჯარას, შემოიღო ლოყაზე ფუნჩულა ხელი და ვზოში გადაიხედა. იქ ფოთოლშემოძარცველი

ხეები და ტანწერწერა პატარა ნაძვი იდგას. ის ნაძვი, ფიქრია რომ დაიბადა, პაპამისის მაშინ დაურგავს. მოახლოვდება ახალი წელი თუ არა, იმ ვზოს ბავშვები, ნაძვის ხეს ნაირნაირი სათამაშოებით მორთავენ, ბამბის ფთილებით გადაათეთრებენ და აქვთ დიდი სიხარული.

— ჰე, ნეტავი, ნამდვილი თოვლით დაბარდნილი მანგენა ჩემი ნაძვისხე, — ფიქრობს ფიქრია და გული სევდით ვესება. თოვლი არც შარშან მოსულა, არც შარშანწინ, არც წელს უჩანს პირი. ახალი წელი კი საცაა კარზე მოაკაკუნებს.

ფიქრიას რომ შეეძლოს, თოვლის მოყვანა, აუშ, რა გაახარებდა ბავშვებს.

ამ ფიქრში რომ იყო, ფანჯარასთან თოვ-

ლის ბაწანწკინტელა ფიფქი მოფორინდა, გზა-
ანბნულ პეპელასავით ხან იქით იფარფატა,
ხან—აქეთ. მერე ფანჯარაში ღრიქო იპოვა,
გაძვრა შიგ და ფიქრის წინ რაფაზე დას-
უშადა.

უხურებს ფიქრია ფიფქს და გაცვების-
გან ლამის დამუნჯდეს. მის წინ თოვლის
ფიფქი კი არა, თეთრ კაბაში გამოწყობილი
სიცქნა გოგო ღვას, ღვას და ისე იცინის,
ყველა კიჟს დაუთვლი.

— გამარჯობა!

— გაგიმარჯოსო.

— რა გქვიაო?—ეკითხება თოვლის ფიფქი ფიქრისა.

— ფიქრია!

— შენ რაღა გქვიაო?

— ფიფქია!

— აქ როგორ გაჩნდიო?

— განა შენ არა ნატრობდი, ნეტავე ჩვენი
ნაძვისხე თოვლმა დაბარდნოსო?

— ჰო, მე ვინატრე, მაგრამ შენ რა შეგი-
ძლია, შენ ხომ ბაწანწკინტელა ხარ!

— განა შენც აქ არა ხარ?

— მერე, მე ხომ თოვლის ფიფქი არა
ვარ!

— შენც შეგიძლია გადაიქცე თოვლის
ფიფქად.

— მართლა?

— დიახ, შენც თუ გადაიქცევი თოვლის
ფიფქად, მაშინ ჩვენ ერთად გავფრინდებით
ღრუბლებთან და ვთხოვოთ, რომ დიდი თოვ-
ლი გამოუგზავნოს შენს ნაძვისხეს.

— უჰ, რა კარგია, როგორ გაუხარდებთ
ბავშვებს!— შესახა ფიქრიაში და ფიფქიას
პკითხა:—რანაირად შეიძლება გავხდეთ თოვ-
ლის ფიფქიო.

— სულ იოლად, — გაიღმა ფიფქიამ, —
გაშალე ხელები, სამჯერ ბზრიალასავით და-
ტრიალდი და დაიძახე: «მე ხომ თოვლის
ფიფქი ვარ, ჩემს და-ძმებთან მიფქრივარ!»

ფიქრიაშიც უმალ ხელები გაშალა, სამ-
ჯერ ბზრიალასავით დატრიალდა, ის სიტყვე-
ბი გაიმეორა და, ბიჟოს! ბოლო სიტყვა ხე-
რიანიად არ დაემთავრებინა, რომ მართლა
თოვლის ფიფქად იქცა.

— ახლა კი ღრუბელთან გავფრინდეთ,

— თქვა ფიფქიამ. დაჰკრა სკუბი ქვეყნის
ჯრის ღრიქოში გაძვრა. დაჰკრა ჰეფუროფიფქს
ქრიაშაღ და უკან მიჰყვა.

გარეთ რომ გავიდნენ, წინ ცივი, მსუ-
სხავი ნიავი შემოხვდათ, ბუხრიდან ამოსულ
იისფერ კვამლს ვთამაშებოდა, თმებს უწევს-
ვდა.

ფიფქია ნიავს შეეხვეწა, სიკეთე პქენი,
ღრუბლებთან გავფრინეთო. ნიავს თოვლის
ფიფქებთანაც უყვარდა თამაში. კვამლს თავი
გაანება, ორივე ფრთებზე შეისვა და ცისკენ
გზას გაუტრია. კარგა ხანს იფრინა, სანამ ღრუ-
ბლის ქარავანს არ წამოეწია.

ფიფქია და ფიქრია ღრუბლებში რომ
მოხვდნენ, ფიქრის გაცვებას საზღვარი არ
ჰქონდა, იქ იმდენი თოვლის ფიფქი დაუხვდა,
იმდენი, ვერაფერი დათვლიდა.

— რა იქნება, ეს ამოდენა ფიფქი ჩემს
ნაძვისხეს დაეფრქვესო, — უთხრა ფიქრიაში
ფიფქიას.

ღრუბელმა ყური მოჰკრა და დაიგრუ-
ხუნა:

— ეგებ, ჩვენი მწყემსი თავის ნებაზე რომ
არ გვერგებოდეს, არ დაგზარდებოდითო.

— თქვენი მწყემსი ვინღააო? — იკითხა
ფიქრიაში.

— ვინ არის და ქარი, საითაც დაუბერავს,
თავს იქით გვიკრავს, ახლა ჩრდილოეთით
გველალება და ეს თოვლიც იქით მიგვაქუსო.

ფიქრისა ისე უნდოდა თავისი ნაძვისხე
დათოვლილი ენახა, მაშინვე ქართან გაფ-
რინდა.

ქარმა მოუსმინა და დაიქშულა: — შენ
ისეთი კარგი გოგო ჩანხარ, უარს როგორ გე-
ტყვიო, ღრუბლის ქარავანს თავში დაუარა
და ცხერის ფარასავით იმ ქალაქისკენ გარე-
კა, სადაც ფიქრია ცხოვრობდა. ღრუბელი
ქალაქს მაღლიდან რომ მოეცქა, ჯერ თითო-
როლოდა ფიფქი წამოვიდა, მერე უმატა და
უმატა, ისეთი თოვა დიწყო, რომლისთანა
არავის ენახა.

ფიფქებს ფიქრიაც ჩამოჰყვა, იმდენი იფა-
რფატა, იმდენი, სანამ თავის ნაძვისხესთან
არ მიფრინდა, ძლივსღა იცნო, კოხტად მო-
რთულ-მოკახშულს თოვლის ქათქათა საბუ-

რველი წამოგსხა, მის გარშემო ბავშვებს ფერხული ჩაებათ.

ფიქრისაც უნდოდა ბავშვებთან ერთად თამაში, მაგრამ როგორ ითამაშებდა, ის ხომ თოვლის ფიფქი იყო და მეტი არაფერი, იჯდა ნაძვის ტოტზე გულდაწყვეტილი და ლამის ეტირა.

ამ დროს მის გვერდით ფიფქია გაჩნდა, გაიგო ფიქრის დაღონების მიზეზი და ანუგეშა:

— ნუ დარდობ, აბა, ის სიტყვებზე გაბნეული ხარ, მე რომ გასწავლო.

„მე ხომ თოვლის ფიფქი ვარ, ჩემს დამებთან მიეკრივარ“.—წამოიძახა ფიქრიამ და ნაძვის ტოტიდან ისკუბა. სანამ ძირს დაეცემოდა, აი, საკვირველება, ისევ გოგოდ არ იქცა! ჩასკიდა ბავშვებს ხელი და მათთან ერთად ნაძვისხის გარშემო ფერხულში ჩაება.

ციდან თეთრზე თეთრი თოვლის ფანტელები ცვიოდა. ნაძვის ტოტიდან კი ფიფქია ისე იცინოდა, ყველა კიჟს დაუთვლიდით.

ძიშვარდ ისაკაძე

- დაჯექი, ჩაი დალიე,
- რას ჭინჭყულობ, არა გრცხვენია?
- არ მინდა, ჩაის ვერ დავლევ,
- ენა-პირს დამწვავს, ცხელია!
- მაშინ, რძის ფაფა მიირთვი,
- ფაფა ხომ უკვე გრილია!
- გრილია, მაგრამ რძის ფაფა
- უსიამოვნოდ ტკბილია!
- თაფლი მიირთვი, ბატონო,
- იცი, რა კარგი თაფლია?
- არ მინდა, თაფლს სულ ვერ
- შეეჭამ!
- რატომ?!
- მარილი აკლია!
- არც თევზი გინდა? მითხარი,
- რად ხარ ასეთი წუნიანი?!
- თევზი-ი-ი-ი, უ-უ, არ მინ-დაა,
- მაგ თევზს ხომ
- თე-ე-ევის სუ-ნი აქვს!...

წისკვილი

შალვა ფუხლაძე

წყლის წისკვილი იდგა სოფლად,
 არც დიდი ხნის წინ.
 წვიმების დროს საგუბარი
 ივსებოდა წყლით.
 გვალვების დროს საგუბარი
 დაშრებოდა მთლად.
 იდგა ქვა და წრუწუნები
 ასხდებოდნენ თავს.
 ახლა დენი ჩართულია
 და ტრიალებს ქვა,
 როცა გინდა,
 როგორც გინდა,
 ბუქა-ბუქა ფქვავს.

ჯაკი თამს უნდა მიხელო

ტავსუ მუჰურიშვილი

გათენდება თუ არა,
წამოხტება ხათუნა,
ხელ-პირს დაბანს თოჯინას—
ლამაზს და თვალხატულას.

მერე უთოს ჩართავს და
კაბებს დაუტკიცინებს,
აცმევს,
ფუთნის,
ახლოსაც
არ აკარებს სიცივეს.

თავად თმას არ ივარცხნის,
დადის დაუბანელი,
ამიტომაც დასცინის
ხან თემური, ხან ნელი.

დედა ტუქსავს ხათუნას
თავჩაქინდრულს მორჩილად:
— ჯერ თავს უნდა მიხედო,
ხოლო შემდეგ თოჯინას.

ბიყვი

იგერი ხარაძე

კულს გავშლი და
პარაშუტი მზად არის!
ხიდან ხეზე, ხიდან ხეზე
სკუბ და სკუბ!
მაქვს ულევად
თხილიცა და კაკალიც,
მჯობნის მჯობნი ყველა ხილზე...
კნატ და კნუტ!
შემობრძანდა თეთრქულაჯა
ზამთარი,
სულ არ ვდარდობ სიცივეზე...
სკუბ და სკუბ!
კულს გავშლი და
პარაშუტი მზად არის!
ხიდან ხეზე, ხიდან ხეზე
სკუბ და სკუბ!

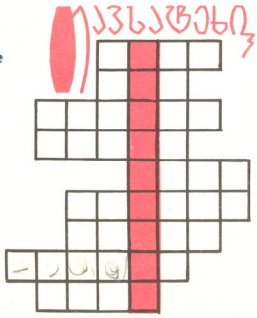

ქ ს ზ უ ჯ ც ე რ

შეავსეთ ცარიელი უჯრედები შინაური ფრინველებისა და ცხოველების სახელებით ისე, რომ ფერად სვეტში მიიღოთ „ახალი წელი“.

ცუაჲ ქაღა

იგავი

- თჷ, როგორა ხარ, შელია?
- საჭმელი შემოძელია.
- ამ სახსაღწლოდ შენთვის შეჯეს იხუები გემრიელია!
- წამო, წაუკუან...
- იხუები
- მართლაც არაა ურიგო.
- არ მომატუეო...
- რას ამბობ,
- შენ შემოკველოს ტურიკო.—
- შემოუარეს საქათმეს...
- დადმართზე ეს ვინ მოგორავს?
- ტურას ცივი ხმით აკივლებს
- ესოს ერთგული ბოძბორა!
- შორს ჩაცუცული შელიკო
- ფურღობზე გადმოიწია:
- „ვინც სხუას ბნელ ორძოს უმხადებს
- თვით ჩაფარდუბა, ბიძია!“

ქარაღა

შოთა ამირანაშვილი

ჯერ ბაირალის შოორე სახელწოდებას შეტყუე. შერე აღარა გვინდარა რა ერთი თანხმოენის შეტი. ის ბგერა ქართულ ანბანში რიგით მეათე გახლავს; თუ სიტყვას თავში დაურთავ, პასუხს მაშინვე ნახავ.

კობა ავალიშვილი

თოვლისა და ცივიცის დეჟსი

ზაჟარია ზარაზადიშვილი

ძილისპირული

ნანა, ჩემსა პატარას,—
სათუთსა და თოთოსო,
ნანა,
თუ სურს—ამაღამ
მოთოვოს და მოთოვოს.

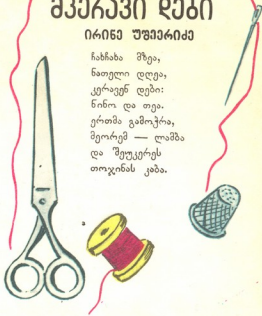
თუ სურს—დიღით ადრიან
ვისეირნოთ ციგითა,
ზევითა და ქვევითა,
აქეთა და იქითა.

შენთვის შვილო, ნანინამ
ძიღი მომაყვანინა...
ვისრიადოთ ადრიან
შენი დიღი ციგითა.

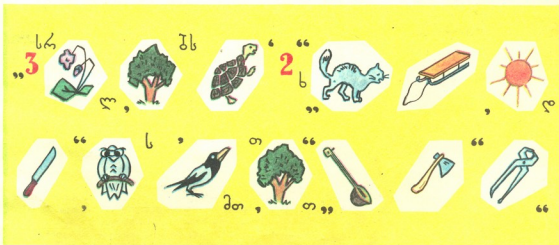
მკეკაპვი დეპი

ირინე უშვარიძე

ნახნახა მზეა,
ნათელი დღეა,
კრავენ დღეი:
ნინო და თეა.
ერთმა გამოკრა,
მეორემ — ლამბა
და შეუკერეს
თოჯინას კაბა.

თეკუსი

ბავშვებო! ტყეში, სახალწლო ნაძვის ხის კარნავალზე რა და რა ცხოველები არიან ნიღბებში?!

საჭ. კვ ცვ-ის
გამომცემლობა
Издательство
ЦК КП Грузии

შთავარი რედაქტორი მუხრან მახაბარიანი

სარედაქციო კოლეგია: ანჟორ აბულაშვილი, ელზარა ამოკაძე, კუკური გომეზიშვილი, ლეილა პრახი, მასვალა მრავალრიზილი, ჯიშფა მუჯირი, ვიოლატი რომინიშვილი (სამხ. რედაქტორი), იოსებ მამიბტალიძე (მ/შგ. შიღიანი) როგორც ლაჩინაშვილი, ბივი კნულაძე

საქ. აღვ. ცვ-ისა და ვ. ა. ლენინის სახელობის პიონერთა ორგანიზაციის რესპუბლიკური საბჭოს ფუნქციონ. ელზე ნახატი თამაშ ნაძვირებისა

ტექნორედაქტორი ანდო წიკითელი

მისამართი: რედაქცია, გამომცემლობა, საქაბის—თბილისი, ლენინის, 14 ტელ. მხ. რედაქტორის—93-41-30, 93-98-15, მ/შგ. შიღიანის—93-10-32, 93-98-17; სამხ. რედაქტორის—93-98-18; განყოფ.—93-98-19; სამდონის—93-98-16
გალეცე ისაყობაძე 15/1X-77 წ., ხელმოწერილია დასაბეჭდავად 14/11-77 წ., ქალაქის ზომა 60X60, ფონ. ნიშ. ფურც. 25, ტირაჟი 157.000. შპს. № 2807. „დილა“ № 12. ნა. გრუზინსკომ ვაჟკე. ფასი 20 კაპ.

